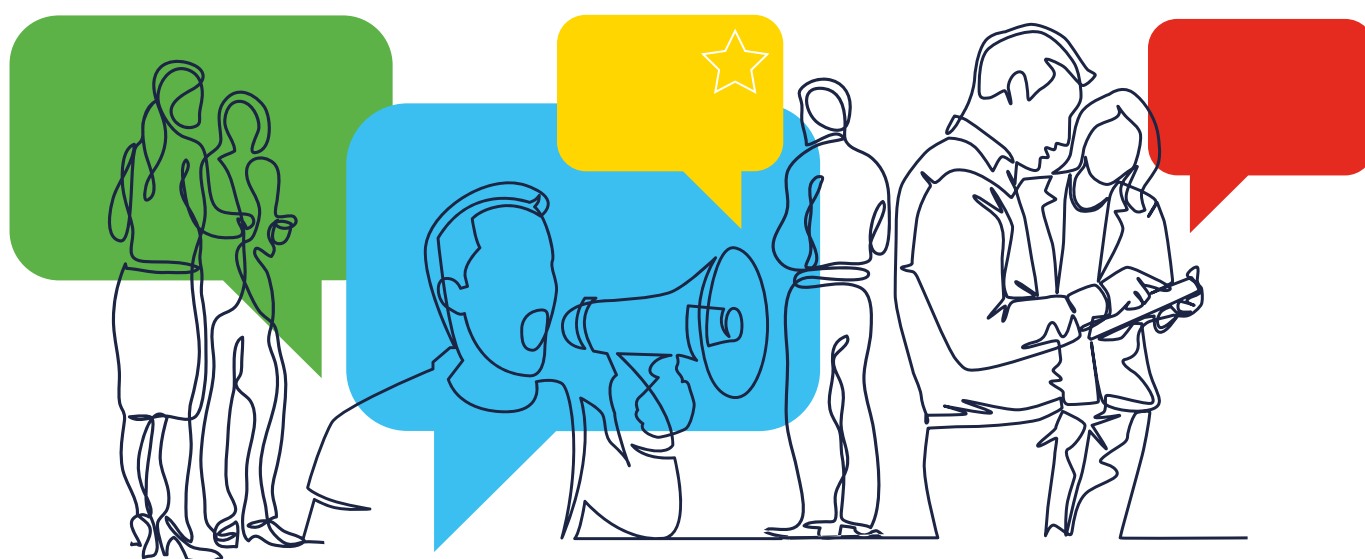

EUROPOS PILIEČIŲ INICIATYVA

Procedūros etapai

SUŽINOTI – APTARKITE – PRISIJUNGTI – KREIPTIS PATARIMO

|TURINYS

Pirma viršvalstybinio pobūdžio dalyvaujamosios demokratijos priemonė	3
Pasirengimas ir registracija	5
Pritarimo pareiškimų rinkimas	8
Teikimas, nagrinėjimas ir Komisijos sprendimas	11

Manote, kad reikėtų naujo ES teisės akto?

Ar Europos Komisija turi kompetenciją siūlyti tokį teisės aktą?

Pradėkite savo iniciatyvą!

1

Pirma viršvalstybinio pobūdžio dalyvaujamosios demokratijos priemonė

Europos piliečių iniciatyva yra dalyvaujamosios demokratijos priemonė, kuria naudodamiesi Europos piliečiai užmezga tiesioginį ryšį su ES institucijomis. Europos piliečių iniciatyva suteikia ES piliečiams galimybę prisidėti prie ES darbotvarkės formavimo.

ES piliečiai gali paraginti Europos Komisiją siūlyti tik jos kompetencijai priklausančių sričių teisės aktus ir tik tais klausimais, kuriuos gali spręsti ES. Net jei piliečių iniciatyva sulaukia reikiamo visuomenės palaikymo, siūlyti teisės akto Komisija neprivalo. Kad būtų pasiekti iniciatyvos tikslai, ji gali nuspręsti imtis tolesnių veiksmų kitokiomis priemonėmis.

Jei iniciatyvos organizatoriams pavyksta surinkti 1 mln. parašų, jie turi teisę pristatyti savo pasiūlymą susitikime su Komisijos atstovais ir jį paaiškinti per Europos Parlamente surengtą viešąjį svarstymą. Europos Parlamentas turėtų įvertinti politinę paramą iniciatyvai.

Kad ir ką Komisija nuspręstų, sėkminga iniciatyva visuomet yra galimybė pradėti diskusijas ir užmegzti partnerystės ryšius visoje Europoje. Jei Komisija nuspręs siūlyti teisės aktą, sprendimą bendrai priims Europos Parlamentas ir ES Taryba (arba tam tikrais atvejais tik Taryba).

Panašių galimybių yra ir atskirose šalyse (pavyzdžiui, Austrijoje, Ispanijoje, Italijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Portugalijoje, Slovėnijoje ir Suomijoje). Tačiau Europos piliečių iniciatyva yra unikali, nes tai pirmą oficiali tarpvalstybinio dalyvavimo priemonė pasaulyje. Be to, iniciatyvai pateikti būtinas surinkti pritarimo pareiškimų skaičius (1 mln.) yra proporcingai daug mažesnis negu nacionaliniu lygmeniu – tik 0,2 % visų ES piliečių.

Naudodamiesi Europos piliečių iniciatyvos galimybe ES piliečiai dabar lygia greta su Europos Parlamentu ir Taryba turi teisę prašyti Komisijos pasiūlyti naują teisės aktą.

Taisyklės, kuriomis reglamentuojama Europos piliečių iniciatyva, skelbiamos [internete](#).

Šiame gairių dokumente pateikiama įvairių Europos piliečių iniciatyvos procedūros etapų apžvalga ir nuorodos į atitinkamus išsamesnės informacijos šaltinius.

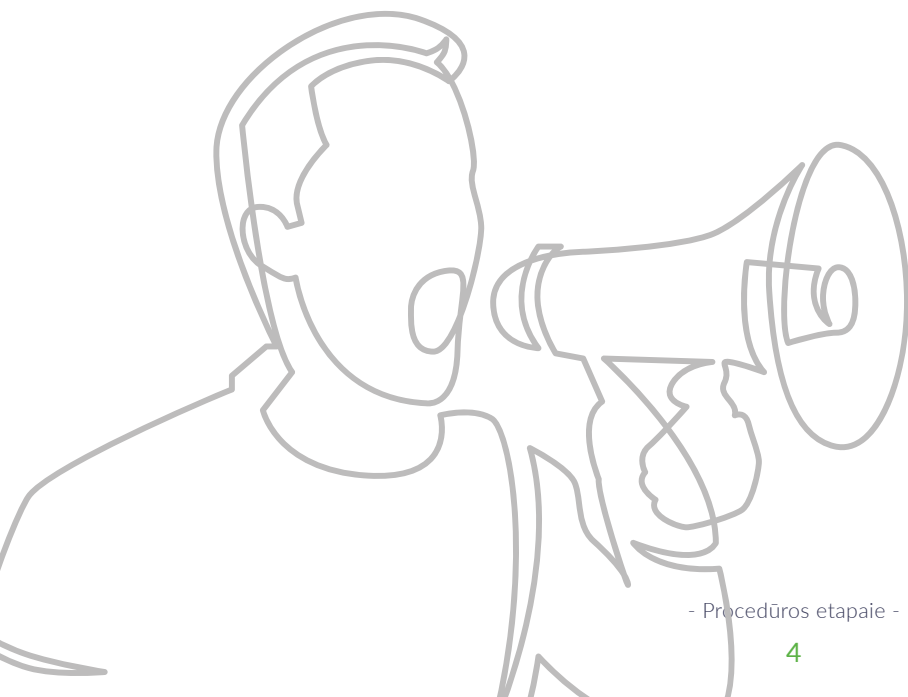

Nuo 2020 m. sausio mėn. – naujos taisyklės

2017 m. rugsėjo mėn. Europos Komisija pasiūlė iš esmės peržiūrėti reglamentą, kuriuo reglamentuojama Europos piliečių iniciatyva. Naujasis reglamentas dėl Europos piliečių iniciatyvos priimtas 2019 m. balandžio mėn., o įsigaliojo 2020 m. sausio mėn.

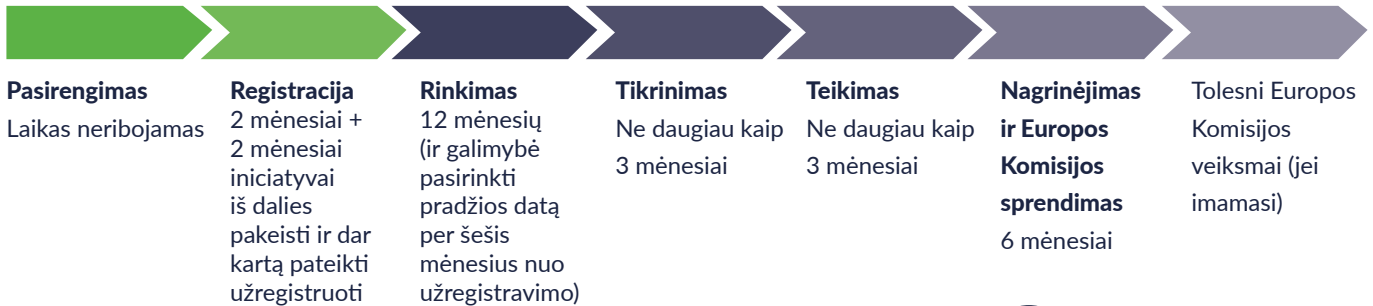
Pagrindinės naujųjų taisyklių naujovės:

- **peržiūrėtas** ir patogesnis tvarkaraštis organizatoriams;
- **iniciatyvas paremti gali visi ES piliečiai** nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos;
- minimalus amžius, kurio sulaukus galima pritarti iniciatyvai, sumažintas iki **16 metų** (jei taip nusprendžia valstybės narės);
- pasirengimas → **internetinė bendradarbiavimo platforma** ir galimybė organizatoriams įsteigti **juridinį subjektą**;
- registracija → dviejų etapų procedūra, suteikianti organizatoriams galimybę, jei reikėtų, pataisyti savo pasiūlymą;
- galima dalinė iniciatyvos registracija ir **nemokamas iniciatyvos turinio vertimas** (įskaitant jos priedą) į visas ES kalbas, kurį teikia Europos Komisija;
- rinkimas → **lanksti pradžios data** ir **tik dvi galimos** parašų rinkimo **formos**;
- Komisijos nemokamai teikiama **viena centrinė internetinė pritarimo pareiškimų rinkimo sistema** (suteikiant organizatoriams galimybę sukurti savo sistemą (**tik iki 2022 m. pabaigos** užregistruotoms iniciatyvoms));
- kiekvienoje valstybėje narėje veikiančys **informacijos centrai**, nemokamai teikiantys informaciją ir pagalbą organizatorių grupėms;
- nagrinėjimas → **šeši mėnesiai**, per kuriuos galimas platesnio masto viešas svarstymas ir suteikiama daugiau laiko Komisijos konsultacijoms su suinteresuotaisiais subjektais bei iniciatyvos analizei.

2

Pasirengimas ir registracija

Pasirengimas

ES ir Europos Komisijos kompetencija

Jei ES piliečiams kyla idėja dėl ES teisės akto, jie pirmiausia turi išsiaiškinti, ar ES gali veikti su tuo sumanymu susijusioje politikos srityje (žemės ūkio, švietimo, socialinės politikos, aplinkos ir pan.) ir ar [Europos Komisija](#), kaip apibrėžta Sutartyje, turi kompetenciją teikti tos srities pasiūlymus.

Daugiau informacijos apie ES kompetencijos sritis pateikiama gairių dokumente **Kaip parengti iniciatyvos tekstą**. Jei pasinaudosite Europos piliečių iniciatyvos forumo funkcija KREIPTIS PATARIMO, jums gali būti suteikta pagal jūsų poreikius pritaikytos pagalbos iniciatyvos rengimo etapu.

Organizatorių grupė

Turi būti ne tik išsiaiškinta, ar Komisija turi kompetenciją veikti, bet ir įsteigta organizatorių grupė, kuri pradės iniciatyvą kaip oficialus jos organizatorius.

Grupę turi sudaryti bent septyni ES piliečiai, sulaukę amžiaus, nuo kurio galima balsuoti Europos Parlamento rinkimuose, ir gyvenantys bent septyniose skirtingose ES valstybėse narėse (svarbi ne jų pilietybė, o gyvenamoji vieta). Bus paskirti asmenys ryšiams – vienas atstovas ir vienas pavaduotojas: jie gali būti iš 7 grupės narių, gyvenančių 7 skirtingose šalyse, arba būti 2 skirtingi platesnės grupės nariai. Komisija oficialiame Europos

Patarimai

- Turite bendro pobūdžio klausimų apie ES? Į juos atsakys tarnyba [Europe Direct](#).
- Kruopščiai planuokite savo kampaniją iš anksto. Kuo greičiau pradėsite ją rengti, tuo labiau tikėtina, kad ji bus sėkminga!
- Imkitės ieškoti partnerių, kurie gali jums padėti iniciatyvą pradėti, finansuoti ir populiarinti. Iniciatyvos sėkmei labai svarbios tvirtos ir plačios bendraminčių partnerystės. Daugiau informacijos pateikiama gairių dokumentuose **Kaip ieškoti partnerių** ir **Kaip rinkti lėšas**.
- Panagrinėkite [oficialiame registre skelbiamas ankstesnes](#) ir dabartines Europos piliečių iniciatyvas.
- Kreipkitės į [Europos Parlamento narius](#), kurie yra dirbę klausimais, dėl kurių pradėdate iniciatyvą.
- Savo kampanijai raskite žinomų ir autoritetingų žmonių, kurie taptų jos „veidu“.

piliečių iniciatyvų registre paskelbs kiekvienos iniciatyvos visų organizatorių grupės narių vardus ir pavardes ir asmenų ryšiams e. pašto adresus.

Iniciatyvai valdyti galima pagal valstybės narės nacionalinę teisę įsteigti juridinį subjektą. Informacija apie šį **juridinį subjektą** turi būti pateikta prašant užregistruoti iniciatyvą.

| Registracija

Registracijos formos užpildymas

Kad užregistruotų siūlomą iniciatyvą, organizatorių grupės atstovas turi sukurti **organizatoriaus paskyrą**, nurodęs savo e. pašto adresą ir užpildęs reikiamus laukelius. Pagrindinis siūlomos iniciatyvos turinys negali būti ilgesnis negu 1200 ženklų (neįskaitant tarpų). Gali būti pridėtas ir ne daugiau kaip 5000 ženklų (neįskaitant tarpų) priedas.

Patvirtinimas ir paskelbimas

Per **du mėnesius** nuo prašymo gavimo, jei laikomasi visų sąlygų, Komisija priims sprendimą dėl pasiūlytos iniciatyvos registracijos. Tą dieną ji iniciatyvą paskelbs registre ir išsiųs patvirtinimą organizatoriams.

Tačiau jei iniciatyva yra akivaizdžiai viršijanti Komisijos įgaliojimus, nors laikomasi visų kitų sąlygų, Komisija organizatorius informuos per **vieną mėnesį** nuo prašymo pateikimo. Tokiu atveju organizatoriai gali, laikydamiesi reikalavimų, **iniciatyvą iš dalies pakeisti ir pateikti dar kartą**. Organizatoriai taip pat gali palikti pradinę iniciatyvą tokią pačią arba ją atsiimti, bet jie turi informuoti Komisiją apie savo pasirinkimą per **du mėnesius** nuo Komisijos vertinimo gavimo. Tuomet Komisija per **vieną mėnesį** priims galutinį sprendimą.

Komisija gali nuspręsti iniciatyvą **užregistruoti iš dalies** tais atvejais, kai tik iniciatyvos dalis arba dalys, įskaitant jos pagrindinius tikslus, nėra akivaizdžiai viršijančios Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto.

Tuomet Europos Komisija pateiks iniciatyvos aprašo (1200 ženklų) ir priedo (5000 ženklų) vertimus.

Reikia individualesnės paslaugos?
Pasinaudokite Europos piliečių
iniciatyvų forumo skyriumi
KREIPTIS PATARIMO.

Patarimai

- Jūsų organizatoriaus paskyra jums padės tvarkyti savo iniciatyvą – galėsite rasti informacijos apie kitus etapus, pateikti įvairius duomenis bei dokumentus ir palaikyti ryšius su Europos Komisija.

Nuolat per visą procedūrą turi būti teikiama informacija apie visus per kampaniją gautos paramos ir finansavimo, kurio vertė – daugiau kaip 500 EUR per metus vienam rėmėjui, šaltinius.

Jei Komisija iniciatyvą užregistruoti atsisakys, ji praneš organizatoriams apie atsisakymo priežastis ir apie visas galimas teisių gynimo priemones.

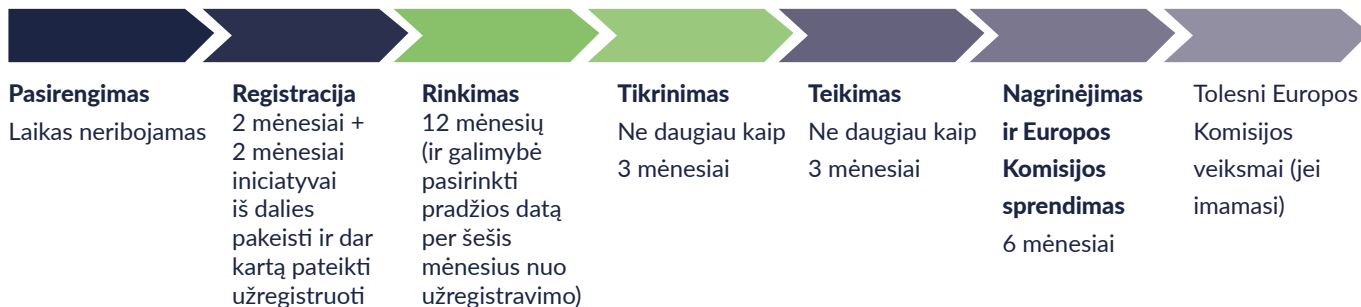

Daugiau informacijos apie piliečių iniciatyvos rengimą ir registraciją pateikiama [Europos piliečių iniciatyvų forume](#) ir [Europos piliečių iniciatyvos interneto svetainėje](#).

3

Pritarimo pareiškimų rinkimas

Organizatoriai turi per **12 mėnesių** surinkti bent 1 mln. pritarimo pareiškimų, iš kurių tam tikras nustatytas minimalus jų skaičius turi būti surinktas bent septyniose valstybėse narėse (žr. toliau pateiktą žemėlapij). **Organizatoriai gali pasirinkti dieną**, kurią jie pradės rinkti pritarimo pareiškimus (toliau – rinkimo laikotarpis). **Ta data negali būti vėliau nei praėjus šešiams mėnesiams nuo iniciatyvos užregistravimo**, o Komisijai apie tokį ketinimą pranešama ne vėliau kaip iki tos datos likus 10 darbo dienų.

Pritarimo pareiškimai gali būti pasirašomi internetu arba popierine forma. Pasirašyti gali **ES piliečiai, sulaukę amžiaus, nuo kurio galima balsuoti** Europos Parlamento rinkimuose (18 metų visose šalyse, išskyrus Austriją, Maltą ir Graikiją), nebent valstybė narė nusprendė sumažinti minimalų pasirašančiųjų amžių iki 16 metų ir apie tai pranešė Europos Komisijai.

Minimalus nuo 2020 m. vasario 1 d. užregistruotas iniciatyvas pasirašiusių kiekvienoje šalyje skaičius.

Daugiau informacijos pateikiama adresu https://europa.eu/citizens-initiative/thresholds_lt

Kai pasirašoma popieriuje, parašai turi būti renkami naudojant specialias formas, atitinkančias Reglamento dėl Europos piliečių iniciatyvos III priede pateiktus modelius, kuriose iniciatyvos turinys atitinka registre paskelbtą tekstą. Jei iniciatyva buvo užregistruota iš dalies, formose taip pat turi būti nurodyta užregistruota iniciatyvos dalis, kaip aprašyta Komisijos sprendime dėl registracijos.

Visos procedūros metu organizatoriai privalo laikytis duomenų apsaugos teisės akto.

| Internetinė pritarimo pareiškimų rinkimo sistema

Pritarimo pareiškimų rinkimo internetu tikslu Komisija nemokamai teikia **centrinę internetinę rinkimo sistemą**.

Daugiau informacijos pateikiama gairių dokumente **Kaip parengti ir vykdyti kampanijas**.

Svarbu:

Naudojantis atskiromis internetinėmis pritarimo pareiškimų rinkimo sistemomis galima rinkti tik pritarimo iniciatyvoms, užregistruotoms iki 2022 m. pabaigos, pareiškimus.

Daugiau informacijos apie rinkimo etapą pateikiama gairių dokumente **Kaip rinkti pritarimo pareiškimus**.

Patarimai

- Parenkite veiksmų ir kampanijos planus, kurių reikia visais lygmenimis – ES, nacionaliniu ir vietos.
- Aiškiai aprašykite savo iniciatyvos temą ir iliustruokite ją kasdienio gyvenimo atvejų pavyzdžiais, kad piliečiai galėtų suvokti jos svarbą jiems patiems.
- Kampaniją vykdykite nacionalinėmis kalbomis, kad piliečiams būtų lengviau į ją įsitraukti.
- Aiškiai parodykite, kaip jūsų iniciatyva susijusi su vietos ir nacionaline politika bei vykstančiomis politinėmis diskusijomis.
- Naudokitės asmeniniais ryšiais ir savo partnerių tinklais, kad išplėstumėte kampanijos mastą.
- Iniciatyvos sėkmei labai svarbios tvirtos vietos ir nacionalinės komandos.
- Savanoriai yra svarbiausia ir galingiausia jėga – pasitelkite juos! Jie turėtų gebėti paaiškinti ir iniciatyvos esmę, ir Europos piliečių iniciatyvos etapus. Kad paaiškintumėte priemonę ir kaip ji veikia, nedvejodami naudokitės komunikacijos medžiaga, kurią visomis oficialiosiomis ES kalbomis pateikia Europos Komisija.
- Informuokite! Palaikykite komandos dvasią reguliariai pranešdami visiems kampanijos dalyviams apie parašų rinkimo pažangą.
- Aktyviausiai vykdykite kampaniją tose šalyse, kuriose tema gerai žinoma ir populiari.
- Iniciatyvai populiarinti naudokitės socialiniais tinklais ir kitomis ryšių priemonėmis. Sumaniai pasinaudokite žiniasklaida.
- Nepamirškite, kiek pritarimo pareiškimų reikia surinkti kiekvienoje šalyje.
- Festivaliuose ir renginiuose, kuriuose vienoje vietoje susiburia didelės žmonių grupės, duokite pasirašyti popieriuje spausdintus pritarimo pareiškimus. Tai dar ir geras būdas užverbuoti naujų savanorių.

| Tikrinimas

Pasibaigus rinkimo laikotarpiui (praėjus 12 mėnesių arba anksčiau, jei to pageidauja organizatoriai) ir jei surinkta pakankamai pritarimo pareiškimų, organizatoriai turi per **tris mėnesius** pateikti pritarimo pareiškimus tikrinti.

Organizatoriai turi paprašyti kompetentingų kiekvienos valstybės narės, kurioje buvo renkami pritarimo pareiškimai, nacionalinių institucijų patvirtinti jų galiojimą.

Pritarimo pareiškimų, surinktų internetu, naudojantis **centrine internetine rinkimo sistema**, pateikimu pasirūpins Komisija.

Komisija taip pat suteiks galimybę naudotis **saugia keitimosi rinkmenomis sistema** pritarimo pareiškimams perduoti atitinkamoms valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Visus pritarimo pareiškimus (tiek elektroninius, tiek skenuotus popierine forma surinktus pritarimo pareiškimus) galima įkelti į sistemą užšifruotus.

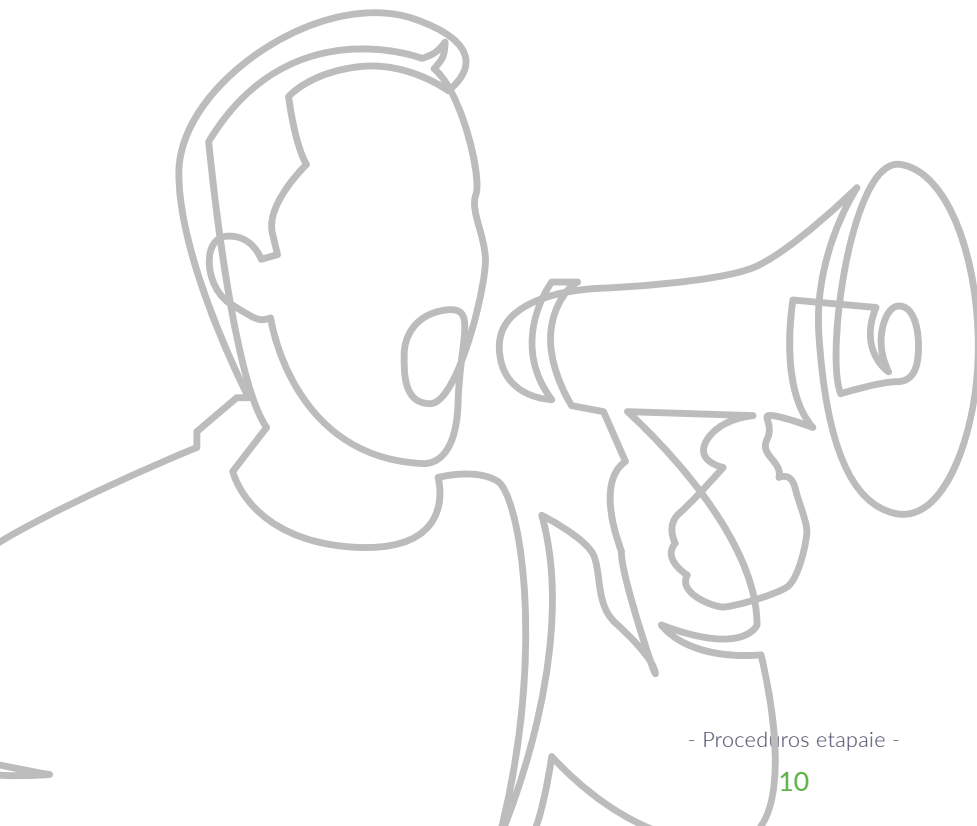
Pritarimo pareiškimai turi būti pateikiami kiekvienai atsakingos valstybės narės kompetentingai institucijai naudojant reglamento V priede pateiktą formą.

Kompetentingos nacionalinės institucijos per **tris mėnesius** išduos sertifikatą.

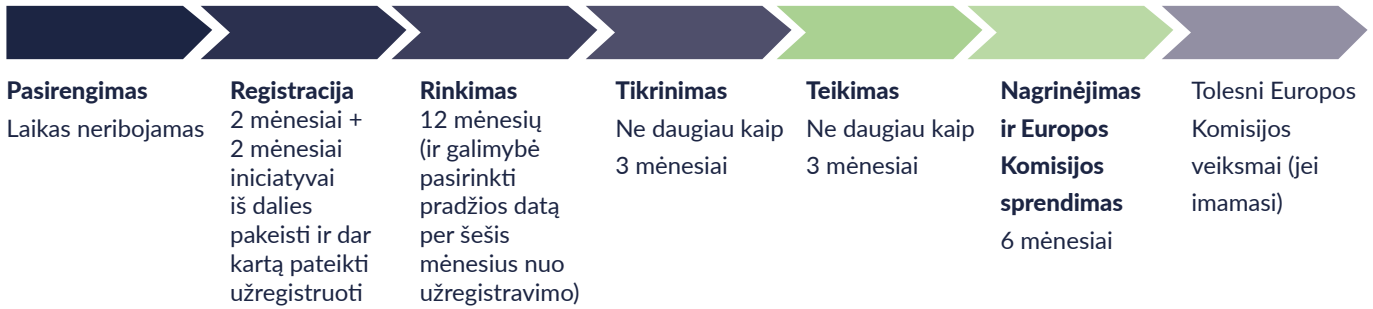
Patarimai

- Kai kuriuos parašus kompetentingos nacionalinės institucijos gali pripažinti negaliojančiais, todėl atsargumo dėlei kiekvienoje šalyje surinkite papildomų parašų.

4

Teikimas, nagrinėjimas ir Komisijos sprendimas

Teikimas

Gavę paskutinį sertifikatą iš kompetentingų nacionalinių institucijų, organizatoriai per **tris mėnesius** turi pateikti iniciatyvą Europos Komisijai. Naudodamiesi savo organizatoriaus paskyra organizatoriai turi pateikti VII priede nustatytą formą kartu su tikrinimo etapu gautų sertifikatų kopijomis popierine arba elektronine forma.

Nagrinėjimas

Paskelbimas ir susitikimas su Europos Komisijos atstovais

Kai Komisija gauna galiojančią iniciatyvą, ji registre apie tai paskelbia pranešimą, o iniciatyvą perduoda atitinkamoms Europos institucijoms ir nacionaliniams parlamentams.

Per **mėnesį** nuo iniciatyvos pateikimo organizatoriai susitiks su Komisijos atstovais, kad išsamiai paaiškintų savo iniciatyvą.

Viešasis svarstymas Europos Parlamente

Per **tris mėnesius** nuo iniciatyvos pateikimo organizatoriai taip pat turės galimybę pristatyti savo iniciatyvą Europos Parlamento viešajame svarstyme. Svarstyme dalyvaus Europos Komisija, o Europos Parlamentas turi užtikrinti, kad būtų tolygiai atstovaujama atitinkamiems viešiesiems ir privatiesiems interesams. Europos Parlamentas turėtų įvertinti politinę paramą iniciatyvai.

Patarimai

- Susitikimui su Komisija ir viešajam svarstymui Europos Parlamente pasirinkite kompetentingiausias asmenis, kurie aiškiai pristatytų savo poziciją Europoje.
- Repetuokite! Pasirūpinkite, kad atstovai iniciatyvą pristatytų įtikinamai ir aiškiai.

Po viešojo svarstymo Europos Parlamentas gali surengti plenarinio posėdžio diskusijas ir priimti rezoliuciją, kad įvertintų politinę paramą iniciatyvai.

Europos Komisijos sprendimas

Per šešis mėnesius nuo iniciatyvos paskelbimo ir pasibaigus viešajam svarstymui Europos Komisija paskelbs savo sprendimą priimdama komunikatą, kuriame paaiškins, kokių veiksmų ji ketina imtis (jei jų ims) ir dėl kokių priežasčių. Komunikate taip pat bus išdėstytas numatomas šių veiksmų įgyvendinimo tvarkaraštis.

Europos Parlamentas įvertins priemones, kurių ėmėsi Komisija, parengusi komunikatą.

Patarimai

- Kantrybės! Teisės akto rengimo procedūra Komisijoje gali užtrukti. Sekite įvairius etapus (pvz., konsultacijas, poveikio vertinimą) ir toliau skleiskite savo idėjas.
- Būkite pasirengę! Komisija nuolat pateikia naujausią informaciją ir, kiek gali, palaiko ryšį su organizatoriais.

Kiti būdai paveikti Europos Sąjungos politiką

Jei perskaitę šias gaires manote, kad Europos piliečių iniciatyva nėra jums tinkama priemonė, sužinokite, kokiais kitais būdais galite pareikšti nuomonę ES lygmeniu.

Pateikta informacija yra nepriklausoma nuomonė ir negali būti laikoma Europos Komisijos arba kurios nors kitos ES ar nacionalinės institucijos nuomone. Už pateiktos informacijos naudojimą Komisija neatsako.